

Ceglédi Járásbíróság
10.P.20.326/2022/50.

Perenyei Ügyvédi Iroda (1137 Budapest, Szent István krt. IV/24.) által képviselt Merkantil Váltó és Vagyonbefektető Bank Zrt. 1051 Budapest, József Attila u. 8.) felperesnek – dr. Kerekes és Társai Ügyvédi Iroda (1154 Budapest, Őrjáró tér 5. dr. Ölveczky István eljáró ügyvéd) által képviselt xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx alperes ellen kölcsön tartozás megfizetése iránti perében

közbenső ítélet:

A bíróság megállapítja, hogy a Merkantil Bank Zrt. és az alperes között a 2008. április 14. napján létrejött kölcsönszerződés az árfolyamkockázatra vonatkozó tájékoztatás nem megfelelő volta miatt tisztességtelen szerződési kikötés okán érvénytelen.

A közbenső ítélet ellen a kézbesítéstől számított 15 napon belül fellebbezésnek van helye, melyet a Ceglédi Járásbíróságon a Budapest Környéki Törvényszékhez címezve kell benyújtani.

A fellebbezéssel megindított másodfokú eljárásban a jogi képviselő nem kötelező. Ha a fellebbezést benyújtó fél jogi képviselővel rendelkezik, vagy a 2015. évi CCXXII. törvény előírásai szerint elektronikus útra köteles, a fellebbezést elektronikus úton köteles benyújtani. Ha a fél a fellebbezést nem elektronikus úton, vagy elektronikus úton, de nem az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvényben és végrehajtási rendeleteiben meghatározott módon terjeszti elő, a bíróság a fellebbezést visszautasítja.

A fellebbezést egyéb esetben írásban, eggyel több példányban kell benyújtani, mint ahány fél a perben érdekelt.

Ha a jogi képviselővel eljáró fél a fellebbezést nem jogi képviselő útján nyújtja be, a fellebbezést a bíróság hiánypótlási felhívás kiadása nélkül visszautasítja.

A másodfokú bíróság a fellebbezést tárgyaláson kívül bírálja el, kivéve, ha a felek bármelyike tárgyalás tartását kéri, a bíróság azt indokoltnak tartja, vagy tárgyaláson fogantatosítható bizonyítást kell lefolytatni. A fellebbező félnek a tárgyalás tartására irányuló kérelmét a fellebbezésében kell előterjesztenie. A fellebbező fél ellenfele a fellebbezés kézbesítésétől számított tizenöt napon belül tárgyalás tartását kérheti.

A felek kérelme alapján sem kell tárgyalást tartani, ha az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 379. és 380. §-ban meghatározott okból kell hatályon kívül helyezni, ha a fellebbezés csak a perköltség viselésére vagy összegére, illetve a meg nem fizetett illeték vagy az állam által előlegezett költség megfizetésére vonatkozik, ha a fellebbezés csak a teljesítési határidővel vagy a részletfizetés engedélyezésével, illetve az előzetes végrehajthatósággal kapcsolatos, ha a fellebbezés csak az ítélet indokolása ellen irányul.

Indokolás

A bíróság a lefolytatott bizonyítási eljárás eredményeként az alábbi *tényállást* állapította meg.

[1] A felek között 2008. április 14. napján gépjármű vásárlásához kölcsönszerződés jött létre a 2008. április 14-i kölcsönkérelem alapján. A kölcsön kérelemben a devizanem CHF, a kölcsön összege 2.712.000 forint, a futamidő 120 hó, a törlesztő részletek havi 34.069 forintban kerültek rögzítésre. A 2008. április 14-én készült kölcsönszerződés finanszírozási ajánlata ezzel azonosan tartalmazza a kölcsönre vonatkozó adatokat. Rögzíti, hogy „felhívjuk figyelmét, hogy (a lízingdíj-) illetve törlesztőrészletek nagysága a 3 hónapos CHF libor és az OTP hivatalos CHF deviza eladási árfolyam függvényében a futamidő alatt jelentősen megváltozhatnak, így- amennyiben ön nem rendelkezik a szükséges devizafedezettel- az árfolyamváltozás kockázatát jelent az Ön számára. Az ÁSZF -illetve a ÁLF-ben szabályozott kamatváltozás HUF (magyar forint) alapú finanszírozása esetén a 3 hónapos bubor kamatláb változás függvénye.”

[2] Az „Indítson velünk” megjelölésű tájékoztató azt tartalmazza a deviza alapú kölcsönre: változó kamatozású kölcsön. „Felhívjuk a figyelmét arra, hogy a devizanem kamatának (pl. Euro libor, USD libor, CHF libor) és az OTP Bank hivatalos deviza (pl. Euro, USD, CHF) árfolyamának változásától függően a konstrukció kamata változhat, a változást természetesen az Ön havi törlesztőrészletét és hátralévő összes tartozását érinti. Tekintettel, hogy Ön forintban törleszti mindenkor tartozását, a forint árfolyamingadozása jelentősen megnöveli az Ön által vállalt árfolyamkockázat mértékét. Ebből következően a törlesztőrészletek nagysága a futamidő alatt növekedhet.”

[3] A felperes a vele szerződéses kapcsolatban álló gépjármű kereskedőknek tájékoztatót biztosított. A kereskedők részére készült tájékoztató a szerződéskötés előtti tájékoztatásnál azok elérhetőségét - nyomtatvány, hirdetmény stb -, a tájékoztató anyagok biztosítását, melyen felül a szerződés előtti szóbeli tájékoztatást és a szerződés megkötésekor tájékoztatást annak elemeire kiterjedően rögzíti. A kockázat bemutatására a tájékoztató a gépjármű finanszírozási szerződésekről adható kockázatokról készült írásos anyagot rögzít. Emellett a szórólapok és az ügyféltájékoztatók szükségességét, annak rendelkezésre állását tartalmazza. A gépjármű-finanszírozási szerződésekből adható kockázatokról a kereskedőknek készült tájékoztató alapján „a deviza alapú (Euro, CHF) gépjármű finanszírozás kockázat a szerződő fél szempontjából abban rejlik, hogy költségei növekedését okozhatja az érintett devizaárfolyam emelkedése. Ebből következik, hogy szerződés megkötésére legideálisabb időpont az, amikor a lehető legnagyobb az érintett deviza árfolyama. A szerződés megkötésekor -a választott devizanemtől függően- rögzítésre kerül a szerződéskötést megelőző napon érvényes Euró vagy CHF OTP Bank Nyrt. által jegyzett deviza külkereskedelmi vételi árfolyam, amit a szerződő fél a fizetési ütemezésen láthat. A forint gyengülése költségnövekedést, erősödése költségcsökkenést eredményez a szerződő félnek. Minden hónapban, a havi törlesztőrészlet esedékességének napján történik mérés, vagyis kiszámításra kerül a szerződés megkötésekor rögzített árfolyammal és az esedékessé napját megelőző napon jegyzett Euró vagy CHF OTP Bank Nyrt. által jegyzett deviza külkereskedelmi eladási árfolyam 2 %-kal növelt értékével számolt törlesztőrészlet különbözete. Árfolyamkülönbözet keletkezik úgy a tőke, mint a kamat és a kamatkülönbözet tekintetében.” Az elszámolás negyedévente történik, mely a tájékoztatásban mind a szerződő félnek ennek okán felmerülő többletköltség, mind pedig csökkent költség viselésének, illetőleg elszámolásának előírásait is tartalmazza. A számítási módot az Általános Szerződési Feltételek tartalmazzák.

[4] A 2008. április 14-én megkötött kölcsönszerződés egyedi részében a kölcsön összege, deviza neme, futamideje, havi törlesztő részletek nagysága a kérelemnek megfelelően, azonosan került rögzítésre. A kölcsön változó kamatozású, az éves induló ügyleti kamat 8,81%, a THM 9.929%, az egyes havi törlesztő részletek naptári dátum szerinti esedékességei, tőke-kamat megoszlását a kölcsönszerződés mellékletét képező fizetési ütemezésben foglaltan határozták meg a felek. A szerződésben rögzített, hogy az Általános Szerződési Feltételekben (továbbiakban ÁSzF.) szabályozott törlesztő részlet változás a CHF Libor és a CHF árfolyam tényező szerződésben meghatározott időpontjában és mértékben történő változásának függvénye. A szerződés részévé vált az ÁSzF, melynek átvételét és megértését az alperes aláírásával is igazolta.

[5] A fizetési ütemezés a szerződés megkötésének napját megelőző napon a vételi árfolyamot 157,73 forintban, a 3 hónapos CHF hitelkamatlábát a szerződés megkötésének napját megelőző napon 2,81%-ban tartalmazza.

[6] Az Általános Szerződési Feltételek felperes által hivatkozott 7. pontja szerint attól függően, hogy a szerződő felek az egyedi kölcsönszerződésben, hogy állapotnak meg, jelen szerződés törlesztőrészelei fixek vagy változóak, valamint változó törlesztőrészletek esetén a kölcsön törlesztőrészletek az egyedi kölcsönszerződésben meghatározott tényezők változása alapján vagy forint, vagy deviza alapon változnak a jelen Általános Szerződési Feltételekben foglaltak szerint.

Törlesztőrészlet különbözet deviza alapú kölcsön esetén a jelen szerződés szerint számított kamatkülönbözet és az árfolyamkonverziót is tartalmazó árfolyamkülönbözet, forint alapú kölcsön esetén a jelen szerződés szerint számított kamatkülönbözetet kell érteni.

A törlesztőrészlet változása deviza alapú kölcsön esetén A) Deviza alapú kölcsön esetén a törlesztőrészletek változása -amennyiben a szerződő felek az egyedi kölcsönszerződésben másként nem állapodtak meg- az alábbi két tényező jelen szerződésben meghatározott időpontokban (mérési időpontok) és mértékben történő változásának függvénye:

- Deviza kamat (3 hónapos devizahitel kamat Londonban, kivéve Euró esetén Brüsszelben), amennyiben a mérési időpontban érvényes devizakamat a szerződés megkötését megelőző napon érvényes devizakamathoz képest változott.
- Devizaárfolyam, amennyiben a kölcsönszerződés napját megelőző munkanapon érvényes deviza OTP Bank Nyrt. deviza külkereskedelmi vételi árfolyama (továbbiakban: deviza vételi árfolyam) eltér a mérési időpont napját megelőző munkanapon érvényes deviza OTP Bank Nyrt. deviza külkereskedelmi eladási árfolyam 200 %-kal növelt értékétől. (továbbiakban deviza eladási árfolyam)

A finanszírozó vállalja, hogy minden naptári évben megvizsgálja, hogy a gépjármű finanszírozási piac meghatározó szereplői milyen árfolyamkülönbözet (konverziós költségek) érvényesítenek finanszírozási konstrukcióban.

A finanszírozó kötelezettséget vállal arra, hogy amennyiben a gépjármű finanszírozási piac meghatározó szereplői közül az általa érvényesített árfolyamkülönbözet a legmagasabb, úgy a konverziós költség csökkentése érdekében szerződésmódosító ajánlatot tesz.

Rögzíti a fix törlesztésű deviza alapú változó futamidejű kölcsönre vonatkozóan annak törlesztőrészletek számának megnövekedését, valamint azt, hogy a törlesztőrészlet változás mérése a havonta havi törlesztőrészletek szerződés szerinti esedékességekor (mérési időpont) történik a törlesztőrészlet változásának mértékét a finanszírozó az alábbi képlet szerint számítja:

törlesztőrészlet változás összege=a mérési időpontban esedékes havi törlesztőrészletekre eső kamat és árfolyamkülönbözet (I.) A mérési időpontban fennálló még nem esedékes teljes hátralévő tőketartozásra eső árfolyamkülönbözet összege. (tájékoztató adat) (II.)

$I. = [\text{dev. árf. (2)} / \text{dev. árf. (1)} - 1] \times [R + T(1) \times \text{dev. kam. (2)} - \text{dev. kam. (1)}] \times 100 \times 30 / 360 + T(1) \times \text{dev. kam. (2)} - \text{dev. kam. (1)} \times 100 \times 30 / 360,$

$(II.) = [\text{dev. árf. (2)} / \text{dev. árf. (1)} - 1] \times T.$

A dev. árf(1)=devizaárfolyam(1)): a deviza OTP Bank Nyrt. deviza külkereskedelmi vételi árfolyama a kölcsönszerződés megkötésének napját megelőző munkanapon.

Dev. árf(2)=devizaárfolyam(2)): a deviza OTP Bank Nyrt. deviza külkereskedelmi eladási árfolyam 2 %-kal növelt értéke a mérési időpont napját megelőző munkanapon.

Dev. kam(1)= devizakamat(1)): a 3 hónapos devizahitel kamatláb a Londonban, kivéve Euró esetén Brüsszelben a kölcsönszerződés megkötésének napját megelőző munkanapon.

Dev. kam(2)=devizakamat(2)): a 3 hónapos devizahitel kamat a Londonban, kivéve Euró esetén a Brüsszelben a mérési időpontot megelőző esedékesség előtti munkanapon.

R: a mérési időpontban esedékes havi törlesztőrészletek összege.

T: a mérési időpontban fennálló teljes, még esedékessé nem vált hátralévő tőketartozás összege.

T(1): a mérési időpontot megelőző esedékességkor fennálló teljes, még hátralévő tőketartozás összege.

A törlesztőrészlet változás elszámolása fentiek szerint naptári negyedévenként történik törlesztőrészlet különbözet elszámoló levél és készpénzátutalási megbízás (továbbiakban csekk) megküldésével. Negyedéves elszámolás az adott negyedév esedékes törlesztőrészleteire eső törlesztőrészlet különbözet (kamat és árfolyamkülönbözet) kerülnek [(I) képlet]. Ezen túlmenően a törlesztőrészlet különbözet elszámolása értesítésében tájékoztató adatként feltüntetésre kerül a teljes hátralévő, még esedékessé nem vált tőketartozásra eső, az elszámolási időszak alatt bekövetkezett árfolyamváltozás következtében felmerült árfolyamkülönbözet összege is. [(II.) képlet szerint], mely árfolyamkülönbözet összege kizárólag a futamidő vége előtti bármely okból történő szerződés megszűnése esetén válik egyösszegben esedékessé.

Tartalmazza azt, hogyha az eredeti fizetési ütemezés szerinti futamidő lejártával nem szűnik meg a szerződés, akkor az elszámolás a devizaárfolyam tekintetében miként történik.

[7] Az alperes az általa aláírt kérelmeket, iratokat, a tájékoztatót a gépjármű finanszírozási ajánlatról, az „Indítson velünk” lapon lévő tájékoztatót, a szerződésben lévő árfolyamkockázati tájékoztatót elolvasta, tudott arról, hogy CHF alapon köt szerződést.

[8] Az árfolyamkockázatról a tájékoztatás tisztességtelen, mert az észszerűen figyelmes, általánosan tájékozott és körültekintő, átlagos fogyasztó részére az nem került olyan egyértelmű és érthető módon meghatározásra, hogy a döntését akként hozza meg, hogy megfelelően fel tudja mérni, hogy kíván-e az adott kondíciók mellett szerződést kötni, mert a jövedelme szerinti pénznem leértékelődésével annak hatása a fizetési kötelezettségére korlátlan, mely számára kedvezőtlen árfolyamváltozás korlátozás nélkül kizárólag őt terheli és mely rá kedvezőtlen változásnak felső határa nincs.

A közbenső ítéletet érintően a kereset és az ellenkérelem:

[9] A felperes elsődleges kereseti kérelmében kérte az alperest 2.871.557 forint tőke, annak 2016. október 15. napjától minden megkezdett késedelmes napra a felszámítás napján érvényes jegybanki alapkamat kétszeres, legalább évi 8 %-os mértékű késedelmi kamata, 1.724.906 forint lejárt késedelmi kamat megfizetésére kötelezni.

[10] Hivatkozta, hogy a Ptk. 523. §-a alapján kölcsönszerződésből eredően fennálló kölcsöntartozás megfizetése iránti igényt érvényesít, ahol a késedelmi kamat mértékét az ÁSZF alapozza meg.

Jogalapi hivatkozásként a Ptké. 1. §, 50. § (1) bekezdése alapján az 1959. évi IV. törvény (további rPtk.) 523. § (1) bekezdése, 525. § (1) bekezdése, 198. § (1) bekezdése és 200. § (1) bekezdése, valamint 301. § (1) bekezdését jelölte meg.

Hivatkozta, hogy az rPtk. 280. §-a szerinti teljesítési határidőben az alperes nem teljesített, a teljesítési határidő az rPtk. 298. § a) pontjában foglaltak szerint eredménytelenül eltelt. Az alperes szerződést segezt az rPtk. 526. § (2) bekezdése szerint a lejárt tartozásra a felperes igényi megnyílt, az elszámolás körében az rPtk. 319. § (2) bekezdésére utalt a számítás tekintetében.

[11] Másodlagos kereseti kérelmében kérte eshetőlegesen az árfolyamkockázatról történt tájékoztatás tisztességtelensége esetében a szerződés érvényessé nyilvánítását a szerződés megkötésére visszaható hatállyal és az alperes kötelezését 1.287.751,-forint tőke, annak 2016. október 15. napjától a jegybanki alapkamat kétszeres mértékű, de legalább évi 8 %-os késedelmi kamatának a megfizetésére.

[12] Az alperes mindkét kereseti kérelem elutasítását kérte.

A közbenső ítélet vonatkozásában az érdemi ellenkérelmében állította, hogy a szerződés érvénytelen a kockázatfeltárás hiánya, illetőleg az árfolyamkockázatról történt tájékoztatás megfelelőségének hiánya miatt.

[13] Állította, hogy kockázatfeltáró nyilatkozat nem volt. Hivatkozta a Hpt 203. § (4) és (5), 213. § (2) bekezdését. A Hpt. 2005. január 1. napjától hatályos rendelkezéseire is utalást tett. Előadta, hogy az árfolyamkockázatról megfelelő tájékoztatást nem volt. Sem következményeit, sem határtalanul a fogyasztót terhelő voltát, sem pedig a kockázatfelméréshez szükséges Európai Uniói Bírósági gyakorlatban is meghatározottak szerinti, az árfolyamkockázat pénzügyi mechanizmusára, devizakamatok törlesztő részletre gyakorolt hatására vonatkozó tájékoztatást nem kapta meg.

Mivel ez a főszolgáltatás körébe tartozik, ezért az egész szerződés a Ptk. 239. § (2) bekezdése alapján érvénytelen, a Ptk. 209. § (1) bekezdésére, a Ptk. 209/A. § (2) bekezdésére, a Ptk. 237. § (1) bekezdésére, a 93/13 EGK irányelvben foglaltakra figyelemmel. Hivatkozta a C-118/17. EUB. határozat [43]., [44]., [54], [55]. pontját, a BH2020:151, BH2021:141 és a Gvf.VII.30.315/2020/5 döntésben foglaltakat. Állította, hogy az C-51/17. EUB. határozatban foglaltaknak a tájékoztatás – forint súlyos leértékelődése a törlesztő részletek jelentős növekedését eredményezheti - nem felel meg. Hivatkozta, hogy az ÁSZF. 7. pontja szerinti képlet alapján egy átlagosan figyelmes, kellőképpen körültekintő fogyasztó nem képes felmérni az árfolyamkockázat mibenlétét. Az ÁSZF. 7. pontja és a szerződés első és utolsó bekezdése az átláthatóság követelményének nem felel meg. Ha a tájékoztatás nem világos, nem érthető, a rPtk. 209. § (4) bekezdése a tisztességtelenséget önmagában megalapozza.

[14] Hivatkozta, hogy a tájékoztató kiadványok keletkezése nem meghatározható, hogy az létezett-e a szerződéskötéskor, nem írta alá őket a hitelező és azokat az adós nem kapta meg.

[15] Vitatta az árfolyamkockázati tájékoztatás körében, hogy az általa aláírt iratokon kívül mást, akár előzetes tájékoztatást, akár tájékoztatást kapott volna. Állította, hogyha a kettős árfolyam alkalmazása tisztességtelen, úgy az ezen feltételre alapított kockázatfeltárás is

tisztességtelen. Hivatkozta, hogy az árfolyamkockázatból eredő teljes költség fogyasztóra hárítása a C-51/17. EUB határozatban foglaltakra is figyelemmel tisztességtelen. Állította, hogy nem megfelelő a tájékoztatás, ha az csak kikövetkeztethető a szerződés különböző rendelkezéseiből. E mellett a bank kockázat kezelése tekintetében ha az nem volt, a hitelvizsgálat alapján úgy látta, hogy az alperesi jövedelem elég a kockázat kezelésére, a fogyasztó pedig alappal gondolhatta, hogy a kockázat nem valós.

[16] A felperes a kockázatfeltárás megfelelőségét állította. Állította, hogy a régi Hpt. 203. § (6) és (7) bekezdése a perbeli kölcsönszerződésre nem vonatkozott, de ettől függetlenül a tájékoztatási kötelezettségének eleget tett. Az ÁSZF. az alperes által is aláírtan a szerződés részévé vált. A kölcsönszerződés, a kölcsönkérelemben tett alperesi nyilatkozat a kölcsönügymenetének megismerésére, az írásos tájékoztatók, az egyedi szerződés utolsó bekezdése az ügymenet ismeretére, az ÁSZF. 7. és 7/A pontja, valamint a fizetési ütemezés, az alperesi kölcsönkérelem és a finanszírozási ajánlat a tájékoztatás megtörténtét és annak megfelelőségét igazolja. A tájékoztatás az árfolyam változás mellett a kamatváltozásra is kiterjedt. Utóbbi igazolja azt is, hogy a jelentős növekedésre kifejezetten felhívta az alperes figyelmét. Hivatkozta azt is, hogy a szerződés megkötésében közreműködő gépjárműkereskedéseknél elérhető volt az Általános Szerződési Feltételek, Üzletszabályzat, írásos tájékoztatók, mely felett a kereskedő köteles volt a felperes érdekében és javára a felperes által meghatározott eljárási rend és feltételek szerinti ügyintézésre, mely a finanszírozási ajánlat felett az autókereskedés részére biztosított oktatások és anyagok figyelembevételével a megfelelő tájékoztatást szintén alátámasztja. E felett hivatkozott a 2/2014. PJE, a 2/2012. (XII.10.) PK. véleményben rögzítettekre, valamint a 6/2013. PJE döntésben foglaltakra a bizonyítás, és a megfelelő tájékoztatás igazolására.

[17] Állította, hogy se az egyedi, se az Általános Szerződési Feltételekben nem szerepel, hogy az árfolyamkockázat a felek között megosztott lenne vagy korlátozott lenne, abban az szerepel, hogy az az alperest terheli. Az felső határt sem határoz meg, ebből következtethető, hogy az korlátlanul terheli az alperest. A tájékoztatás megfelel az EUB C-26/13, az EUB C-186/16 és az EUB C-51/17 döntésben foglaltaknak. Az alperesi személyes nyilatkozat azt kifejezetten alátámasztja.

[18] Az alkalmazott jogszabályok:

A bíróság rögzíti, hogy a peres felek jogviszonyára a szerződés megkötésének időpontja okán a 2013. évi CLXXVII. törvény 1.§ és 50. § (1) bekezdése alapján a 1959. évi IV. törvény (Ptk.) és a hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (Hpt.) rendelkezései az irányadóak.

Ptk. 523. § (1) kölcsönszerződés alapján a pénzügyi intézmény vagy más hitelező köteles meghatározott pénzüsszeget az adós rendelkezésére bocsátani, az adós pedig köteles a kölcsönösszegét a szerződés szerint visszafizetni.

Hpt. szerződéskötéskor hatályos: 203. § (4) A pénzügyi intézmény köteles az ügyfél kívánságára ingyenesen rendelkezésre bocsátani a) üzletszabályzatait, továbbá b) a jogszabály által nyilvánosságra hozni rendelt adatokat.

(5) A pénzügyi intézmény – ha törvény ettől eltérően nem rendelkezik – a szerződés megkötése előtt köteles az ügyfelet arról tájékoztatni, ha a szerződéssel kapcsolatos jogvita esetén nem a magyar jog alkalmazását, illetve nem a magyar bíróság kizárólagos illetékességét kötik ki.

(6) Olyan lakossági ügyféllel kötött szerződés esetén, amely devizahitel nyújtására irányul, illetőleg ingatlanra kikötött vételi jogot tartalmaz, a pénzügyi intézménynek fel kell tárnia a szerződéses ügyletben az ügyfelet érintő kockázatot, amelynek tudomásulvételét az ügyfél aláírásával igazolja.

(7) A (6) bekezdésben meghatározott kockázatfeltáró nyilatkozatnak tartalmaznia kell

a) devizahitel nyújtására irányuló szerződés esetén az árfolyamkockázat ismertetését, valamint annak hatását a törlesztő részletre,

b) ingatlanra kikötött vételi jogot tartalmazó szerződés esetén a vételi jog érvényesítésének módját és következményeit, a vételár megállapításának, az ügyfél értesítésének és a pénzügyi intézmény elszámolásának módját, valamint azt, hogy biztosítanak-e az ügyfélnek haladékat, mely időszakban az ügyfél értékesítheti az ingatlant, és ha igen, a haladék időtartamát.

(8) A pénzügyi intézmény az (1)–(7) bekezdésben meghatározott tájékoztatást – a felek eltérő megállapodásának hiányában – magyar nyelven köteles megadni.

A Hpt. 213. § (2) bekezdés a fogyasztási kölcsönszerződésre vonatkozó szabályoktól a fogyasztó hátrányára eltérő szerződési kikötés semmis.

Ptk. 209. § (1) Tisztességtelen az általános szerződési feltétel, illetve a fogyasztói szerződésben egyedileg meg nem tárgyalt szerződési feltétel, ha a feleknek a szerződésből eredő jogait és kötelezettségeit a jóhiszeműség és tisztesség követelményének megsértésével egyoldalúan és indokolatlanul a szerződési feltétel támasztójával szerződést kötő fél hátrányára állapítja meg.

(2) A feltétel tisztességtelen voltának megállapításakor vizsgálni kell a szerződéskötéskor fennálló minden olyan körülményt, amely a szerződés megkötésére vezetett, továbbá a kikötött szolgáltatás természetét, az érintett feltételnek a szerződés más feltételeivel vagy más szerződésekkel való kapcsolatát.

(4) Az általános szerződési feltétel és a fogyasztói szerződésben egyedileg meg nem tárgyalt feltétel tisztességtelenségét önmagában az is megalapozza, ha a feltétel nem világos vagy nem érthető.

Ptk. 209/A. § (1) Az általános szerződési feltételként a szerződés részévé váló tisztességtelen kikötést a sérelmet szenvedett fél megtámadhatja.

(2) Fogyasztói szerződésben az általános szerződési feltételként a szerződés részévé váló, továbbá a fogyasztóval szerződő fél által egyoldalúan, előre meghatározott és egyedileg meg nem tárgyalt tisztességtelen kikötés semmis. A semmisségre csak a fogyasztó érdekében lehet hivatkozni.

A fogyasztói szerződésekben alkalmazott tisztességtelen szerződési feltétel Uniós rendelkezéseit a 93/13/EGK Irányelv tartalmazza.

A bíróság döntése és jogi indokai:

[19] Az nem volt vitatott, hogy a perbeli kölcsönszerződés fogyasztási célú lakossági kölcsön a Hpt. 2. számú melléklet III.5. és III.13. pontja alapján és a felperes a Ptk. 685. § d) pontja szerinti fogyasztónak minősül.

[20] Az sem volt vitatott, hogy az ÁSZF általános szerződési feltétel.

[21] A bíróságnak az árfolyamkockázatról történt tájékoztatás tisztességtelensége körében a Ptk. 209. § (1), (2) és (4) bekezdése, 209/A. § (2) bekezdése figyelembe vétele mellett

vizsgáltnia kellett, hogy a felperes által hivatkozott rendelkezések a kockázatfeltárás tisztességességét megalapozzák-e vagy sem. A Kúria 2/2014. számú PJE határozata, a teljes jogviszonyra irányadóan a 93/13/EGK Irányelv, az Európai Bíróság C-51/17., C-26/13., C-118/17., C-415/11. és C-186/16. sorszámú döntései az árfolyamkockázatról történt tájékoztatás kritériumait meghatározzák.

[22] Mindkét fél által hivatkozottan a Kúria Jogegységi Panasz Tanácsa a Jpe.I.60.015/2021/15. számú jogegységi hatályú határozatában – az EUB határozataira is figyelemmel – azt az elvi tartalmú döntést hozta, hogy a 2/2014. PJE határozat 1. pontja azzal kötelező értelmezéssel alkalmazható, amely szerint akkor megfelelő tartalmú az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatás, ha az átlagosan tájékozott észszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó a tájékoztatás alapján a szerződéshez kapcsolódó árfolyamkockázat tényén és mibenlétén kívül azt is felismerheti és értékelni tudja, hogy a forint árfolyama a kölcsön nyilvántartásba vétele szerinti deviza árfolyamához képest számára akár jelentős mértékben is kedvezőtlenül változhat, és ezáltal a fogyasztó fennálló tartozásának a szerződés szerinti ütemezésben esedékessé váló fizetési kötelezettségének mértéke jelentősen megemelkedhet.

[23] A jogvitában az, hogy gépjármű vételárának biztosítása céljából a felperes és az alperes között 2008. április 14. napján kölcsönszerződés jött létre CHF alapon, vitatott nem volt. A csatolt iratok szerint a kölcsönkérelem 2008. április 14. napján kelt. Abban a devizanem CHF, a kölcsön összege 2,712.000 forint, a futamidő 120 hó, a törlesztő részletek havi 34.069 forintban kerültek rögzítésre. 2008. április 14-én készült kölcsönszerződés finanszírozási ajánlata. Az a kérelemmel azonosan tartalmazza a kölcsönre vonatkozó adatokat. Azt a tájékoztatás tartalmazza az árfolyam kockázat tekintetében, hogy „felhívjuk figyelmét, hogy (a lízingdíj-) illetve törlesztőrészletek nagysága a 3 hónapos CHF libor és az OTP hivatalos CHF deviza eladási árfolyam függvényében a futamidő alatt jelentősen megváltozhatnak, így amennyiben ön nem rendelkezik a szükséges devizafedezettel- az árfolyamváltozás kockázatot jelent az Ön számára. Az ÁSZF -illetve a ÁLF-ben szabályozott kamatváltozás HUF (magyar forint) alapú finanszírozása esetén a 3 hónapos BUBOR kamatláb változás függvénye.”

[24] A kölcsönre „Indítson velünk” megjelölésű tájékoztató készült a jogvita közbenső ítélettel érintett részében a tényállás szerinti tartalommal. Az a devizanem kamatának és az OTP Bank hivatalos deviza árfolyamának változásától függően a kamat változásra vonatkozott, valamint a forintban történő teljesítés okán a forint árfolyamingadozására irányult azzal, hogy annak árfolyam ingadozása jelentősen megnöveli az árfolyam kockázat mértékét. Ebből következik, hogy a törlesztőrészletek nagysága a futamidő alatt növekedhet.

[25] A felperes azt is igazolta a csatolt iratokkal, hogy a vele szerződéses kapcsolatban álló gépjármű kereskedőnek tájékoztatót biztosított. A kereskedők részére készült tájékoztató a szerződéskötés előtti tájékoztatásnál azok elérhetőségét -nyomtatvány, hirdetmény stb -, a tájékoztató anyagok biztosítását, melyen felül a szerződés előtti szóbeli tájékoztatást és a szerződés megkötésekor tájékoztatást annak elemeire kiterjedően rögzíti. A kockázat bemutatására készült, csatolt tájékoztató a tényállásban rögzített tartalommal készült el.

[26] A 2008. április 14-én megkötött kölcsönszerződés egyedi részében a devizanem CHF, a kölcsön összege 2,712.000 forint, a futamidő 120 hó, a havi törlesztő részlet 34.069 forint azzal, hogy a kölcsön változó kamatozású, az éves induló ügyleti kamat 8,81%, a THM

9.929%. Az egyes havi törlesztő részletek naptári dátum szerinti esedékességei, tőke-kamat megoszlását a kölcsönszerződés mellékletét képező fizetési ütemezésben foglaltan határozták meg a felek. A szerződésben rögzített, hogy az Általános Szerződési Feltételekben szabályozott törlesztő részlet változás a CHF Libor és a CHF árfolyam tényező szerződésben meghatározott időpontjában és mértékben történő változásának függvénye.

A szerződés részévé vált az ÁSZF. átvételét és megértését az alperes aláírásával is igazolta.

[27] A felperes által hivatkozott és csatolt fizetési ütemezés a szerződés megkötésének napját megelőző napon a vételi árfolyamot 157,73 forintban, a 3 hónapos CHF hitelkamatlábát a szerződés megkötésének napját megelőző napon 2,81%-ban tartalmazza.

[28] Az ÁSZF. felperes által hivatkozott 7. pontja a tényállásban rögzített tartalommal adott tájékoztatás.

[29] A felek egyező nyilatkozata volt, hogy a tájékoztatás megfelelőségét az átlagosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó mércéjével kell vizsgálni.

[30] Az alperesi személyes nyilatkozat az volt, hogy minden papírt, amit aláírt elolvasott, tudta, hogy CHF alapú kölcsönt vesz fel. Az „Indítson velünk” tájékoztatást is megkapta, elolvasta. Az árfolyamkockázatról a tájékoztatás azt jelentette, ha nő a CHF értéke, akkor nő a törlesztő részletek száma. Viszont azt is elmondták, hogy ha erősödik a forint, akkor csökkeni fog a törlesztő részletek száma. A CHF árfolyamot is megnézte egy két évre, az teljesen stabil volt. A bíróság itt jegyzi meg, hogy a felperes is utalt arra, hogy 2008. februárjával szűnt meg az intervenció sáv, azóta lebegő- piac által meghatározott – árfolyam van. Azt is elmondta az alperes, hogy kapott az árfolyam kockázatról tájékoztatást, lapon volt egy szöveges rész két bekezdésben, ami a szerződésbe volt benne. Az ÁSZF 7. pontjában foglaltak szerinti tájékoztatáshoz hasonló tájékoztatást kapott. Arról is tudott, hogy a CHF árfolyam mozog, úgy a fizetési kötelezettsége változni fog. A törlesztést azért hagyta abba, mert a másik CHF alapú hitele olyan magas lett, hogy a perrel érintett kölcsön törlesztését már nem tudta fizetni. A kockázatot a másik hitele okán is ismerte.

[31] Mindezen adatokat összevetve kétségmentesen tudomással bírt az alperes arról, hogy a CHF árfolyam változása a kölcsön törlesztő részletének változását eredményezi. Az előző évek árfolyamának esetleges ismerete a tájékoztatással szembeni követelményeket nem érinti. A tájékoztató kiadványokra vonatkozó alperesi tényállítás az alperesi személyes nyilatkozattal ellentétes volt éppúgy, mint hogy tájékoztatást ne kapott volna az alperes.

[32] Ezt meghaladóan az alperesi kölcsönkérelemben tájékoztatás nincs. Az sem a kérelem, sem a szerződés kapcsán nem volt vitatott, hogy az ügymenetet az alperes megismerte. Az ügymenet nem azonos a tájékoztatással. A gépjármű finanszírozási ajánlat a 3 havi CHF Libor és az OTP CHF eladási árfolyam futamidő alatti jelentős változási lehetőségét tartalmazza, mely a fogyasztóra kockázatot jelent. Az „indítson velünk” jelölésű tájékoztató általános tájékoztatást ad arra, hogy devizanem kamatának változása a törlesztő részletet és az összes tartozást érinti. A forint árfolyam változás árfolyamkockázatot jelentősen növelő hatását, ebből eredően a törlesztő részletek futamidő alatti növekedését tartalmazza. Az egyedi szerződésben és a fizetési ütemezésben tájékoztatás nincs. Az alperesi személyes nyilatkozat szerint írásbeli tájékoztatás volt, melyet utóbb felperes is állított (49. sorszámú beadvány). A gépjármű kereskedők eljárására tett felperesi nyilatkozat tekintetében igazolt, hogy a felperes a kereskedőnek milyen tájékoztatást adott, attól mit várt el, de az a tájékoztatást, annak

alperesnek adott tartalmát nem bizonyítja. Az ÁSZF 7. pontja alapján van kamat különbözet–deviza kamat: a szerződés megkötését megelőző napon érvényes deviza kamat és a 3 hónapos Libor különbsége - és árfolyam konverziót magában foglaló árfolyamrés deviza alapú szerződésnél. Annak számítását, törlesztő részlet elszámolását tartalmazza.

[33] Mindezeket összevetve nem volt megfelelő a tájékoztatás, még a felperes által felhívott alperesi személyes nyilatkozatban foglaltakra figyelemmel sem. Az alperes a devizanem kamatának változása, a forint árfolyam ingadozása fizetési kötelezettséget érintő hatásáról kapott tájékoztatást, de annak anyagi helyzetét érintő súlyos kockázatára nem. A finanszírozási ajánlatot és az „indítson velünk” tájékoztatót meghaladóan egy tájékoztatás sem tartalmazza azt, és ezt ekként a finanszírozási ajánlat és a tájékoztató sem tartalmazza, hogy a fogyasztót a számára kedvezőtlen árfolyamváltozás korlátozás nélkül kizárólag, felső határ nélkül terheli, az jelentős gazdasági terhet róhat rá. Ez az alperesi személyes nyilatkozatból sem eredeztethető, hiszem éppen a másik CHF alapú kölcsöne jelentős növekedése miatt nem tudta jelen perrel érintett hitelt fizetni, valamint nyilatkozata szerint a forint árfolyamának erősödésének hatásáról ezzel egyenértékű tájékoztatást kapott. A tájékoztatásnak ezen tekintetben sem kikövetkeztethetőnek, hanem világosnak és egyértelműnek kell lennie. E mellett a tájékoztatást, még elolvasásuk esetén is különböző iratokból kellett annak értelmezésére is kiterjedően összerakni a fogyasztónak. A fenti adatokból nem volt az megállapítható, hogy az észszerűen figyelmes, általánosan tájékozott és körültekintő, átlagos fogyasztó részére az olyan egyértelmű és érthető módon került volna meghatározásra, hogy a döntését akként hozza meg, hogy megfelelően fel tudja mérni, hogy kíván-e az adott kondíciók mellett szerződést kötni, mert a jövedelme szerinti pénznem leértékelődésével annak hatása a fizetési kötelezettségére korlátlan, mely számára kedvezőtlen árfolyamváltozás korlátozás nélkül kizárólag őt terheli és mely rá kedvezőtlen változásnak felső határa nincs. Ahogy arra az alperes is utalt, a C-186/16 EUB döntésben foglaltak rögzítik, hogy [51] A fentiekre tekintettel a második kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 93/13 irányelv 4. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy a szerződési feltétel világos és érthető megfogalmazásának követelménye azt jelenti, hogy a hitelszerződések esetén a pénzügyi intézményeknek elegendő tájékoztatást kell nyújtaniuk a kölcsönfelvevők számára ahhoz, hogy ez utóbbiak tájékozott és megalapozott döntéseket hozhassanak. E tekintetben ez a követelmény magában foglalja, hogy annak a feltételnek, amely szerint a kölcsönt ugyanabban a külföldi pénznemben kell visszafizetni, mint amelyben folyósították, nemcsak alaki és nyelvtani szempontból, hanem a konkrét tartalom vonatkozásában is érthetőnek kell lennie a fogyasztó számára, abban az értelemben, hogy az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztó ne csupán azt legyen képes felismerni, hogy annak a devizának az árfolyama, amelyben a kölcsönszerződést megkötötték, emelkedhet vagy csökkenhet, hanem értékelni kell tudnia egy ilyen feltételnek a pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt - esetlegesen jelentős - gazdasági következményeit is. Az ehhez szükséges vizsgálatokat a nemzeti bíróságnak kell lefolytatnia. A Kúria, a 2/2014. PJE határozatában is rögzített gyakorlata változása figyelembevételével, az alperes által is hivatkozott döntései értelmezésének is ez felel meg.

[34] A Hpt. szerződéskötéskor hatályban volt 203. § (6) és (7) bekezdése szerint a felperest – hivatkozásával ellentétesen – a tájékoztatási kötelezettség terhelte a 6/2013. PJE határozatban foglaltakra is tekintettel. E tekintetben a Hpt. nem különböztet a deviza és a deviza alapú kölcsön között. A Kúria a 6/2013. PJE határozat 3. pontjában rámutatott arra, hogy a tájékoztatási kötelezettség nem a jogszabálynak megfelelő teljesítéséhez, annak megsértéséhez fűződik. A Ptk., valamint a Hpt. semmisséget jogkövetkezményként nem fűz a

jogszabálynak nem megfelelő teljesítéshez. Az a bizonyítás körében a pénzügyi intézmény bizonyítását érinti az általa adott tájékoztatás megfelelő, elegendő voltáról. A külön kockázatfeltáró nyilatkozatban adott tájékoztatás hiánya önmagában nem teszi tisztességtelenné az árfolyamkockázat fogyasztóra telepítését.

[35] A kétnemű árfolyam alkalmazására tett alperesi hivatkozás okán a bíróság rámutat arra, hogy a perben a tájékoztatás tekintetében hivatkozott adatok tartalmazzák a különmemű árfolyamokra vonatkozóan is tájékoztatást, azonban a két tájékoztatás egymásra épülése ilyen értelemben nem megállapítható, az két külön érvénytelenségi okként hivatkozott az ellenkérelemben is. A hitelbírálat körében előadottak pedig azért nem igazolják az alperesi tisztességtelenségre tett hivatkozást, mert a hitelbírálat a felperes oldalán fennálló, a saját kockázatát felmérő adat, mely, hogy miként, vagy mennyiben történt, arra a peres eljárásban semmilyen adat nem volt. Ennek hiányában, az, hogy az alperes abból milyen következtetést vonhatott le, az sem állapítható meg. Ezt meghaladóan azonban a perbeli adatok alapján nyújtott írásbeli tájékoztatás tisztességtelenségének vizsgálatára sem hat ki.

[36] Ezért a bíróság álláspontja szerint a felperes tájékoztatása tisztességtelen, ezért a Ptk. 209. §. (1) (2) és (4) bekezdése, valamint a Ptk. 209/A. § (2) bekezdése alapján semmis. Mivel ez a főszoolgáltatás körébe tartozó szerződési rendelkezés, ezért ennek érvénytelensége az egész szerződés érvénytelenségét eredményezi.

[37] Az alperes által felhozott érvénytelenségi kifogás tekintetében a bíróság a Pp. 341. § (4) bekezdése alapján közbenső ítélettel határozott.

[38] A bíróság a bizonyítékokat a Pp. 265. § (1) bekezdése és 279. §-a alapján mérlegelte.

[39] A közbenső ítélet elleni fellebbezési jog a Pp. 365. § (2) bekezdés *a)* pontján alapul.

Cegléd, 2023. december 11.

Dr. Gesztesi Kinga s.k.
bíró

Ceglédi Járásbíróság
10.P.20.326/2022/52.

A bíróság a Merkantil Bank Zrt. felperesnek-Dudok Zoltán alperes ellen kölcsöntartozás iránti perében meghozta az alábbi

v é g z é s t.

A bíróság tanúsítja, hogy a 10.P.20.326/2022/50. sorszámú közbenső ítélet 2024. január 19. napján jogerős.

A végzés ellen fellebbezésnek helye nincs.

Cegléd, 2024. január 29.

dr. Gesztesi Kinga s.k.
bíró